

Ilmiö: Ilmastonmuutos

Kirja: Helena Waris, *Linnunsitoja*. Otava 2017.

Lyhyt kuvaus kirjasta: Linnunsitoja on dystopia tulevaisuuden maailmasta ekokatastrofin jälkeen. Ihmiset ovat muuttaneet kuiluihin, joissa kaikkitietävät Koneet hallitsevat. Meren valtaamassa maailmassa kirjan päähenkilö Zemi vie helikopterilla majakkasaarelle, joka osoittautuu vastarintaliikkeen tukikohdaksi. Majakan huipulla on kyyhkyslakka. Linnut ovat kapinallisten ainoa yhteys ulkomaailmaan ja ainoa viestintätapa, jota koneet eivät kontrolloi. Myös kapinallisten välillä on ristiriitoja, ja Zemi ei tiedä, kehen luottaa. Kirja on jännittävä, mukaansatempaava ja nopealukuinen (170 s.).

Tehtävän kesto: 1-2 oppituntia

Oman kirjan luominen *Linnunsitojan* maailmasta

Ensimmäinen osa

1. Kotitehtävä

Oppilaille on annettu aiemmin kotitehtäväksi lukea kirjaa luvun viisi loppuun asti ja vastata lukemisen jälkeen kysymyksiin. Vastaukset kirjoitetaan Book Creator -ohjelmalla. Book Creatorilla luotua kirjaa täydennetään myöhemmin muissa tehtävissä.

Kysymykset:

- Mitä tässä vaiheessa tiedetään päähenkilöstä ja hänen perheestään?
- Mitä tiedetään Kuilusta, Koneesta ja yhteiskunnasta, jossa päähenkilö elää?
- Mitä kirjan maailmassa on tapahtunut? Miksi maailma on tällainen?
- Mitä tiedetään kapinallisista ja heidän saarestaan?
- Mikä on lintujen merkitys kirjassa? Mitä kirjan nimi voisi merkitä?

Kirjassa annetaan tässä vaiheessa vielä aika niukasti tietoa, joten näihin kysymyksiin pystyy vastaamaan lyhyestikin. Vastausten kirjoittaminen ylös tässä vaiheessa auttaa kontrolloimaan sitä, että kaikki lukevat kirjaa.

2. Ryhmäkeskustelu

Tunnilla keskustellaan vastauksista ensin ryhmissä ja vertaillaan näkemyksiä. Näkemykset voivat olla erilaisia, koska kirja jättää paljon tulkinnanvaraa. Sitten keskustellaan koko luokan kanssa ja kootaan vastauksia esimerkiksi taululle. Opettaja kokoaa tässä vaiheessa ajatuksia yhteen ja tallentaa tuloksen jossakin muodossa.

3. Kuva päähenkilöstä

a) Tämän jälkeen pohditaan millainen kuva kirjan päähenkilöstä on syntynyt. Oppilaat kirjoittavat näkemyksiään päähenkilöstä omiin kirjoihinsa. Oppilaat voivat vastata esimerkiksi kysymyksiin:

- Miltä päähenkilö näyttää?
- Mitä tunnetiloja päähenkilö kokee ensimmäisen viiden luvun aikana?
- Millä luonteenpiirteillä kuvailisit päähenkilöä?

b) Lisää kirjaasi kuva päähenkilöstä. Se voi olla itse piirretty tai netistä etsitty.

Toinen osa

Ennen oppituntia oppilaat ovat lukeneet kirjan loppuun kotona. Tunnin aikana jatketaan Book Creator -ohjelman avulla kirjaa, joka muodostuu tunnilla tehdyistä tehtävistä. Toisen tunnin tehtävä jakaantuu kolmeen osaan, ja nopeimmille on tarjolla lisätehtävä ilmastonmuutokseen liittyen.

1. Kartta kirjan maailmasta

Oppilaat piirtävät kartan majakasta ja sen ympäristöstä. Kartta voi kattaa vain majakan alueen tai se voi olla koko kirjan maailman kartta. Esimerkiksi missä eri kuilut sijaitsevat, mitä eri mantereita mainittiin ja missä ne sijaitsevat? Kartta tehdään piirtäen paperille (josta otetaan kuva kirjaan) tai piirretään iPadilla.

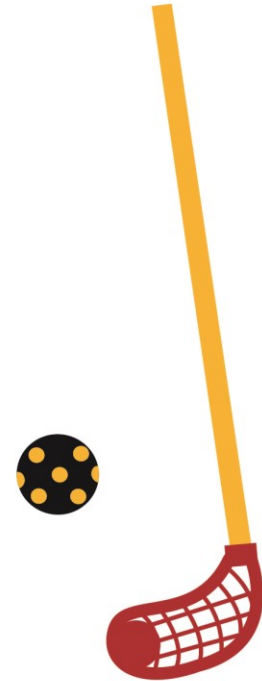
2. Draaman kaari

Käsitellään draaman kaarta ensin yhteisesti, jonka jälkeen oppilaat hahmottelevat Book Creatorilla draaman kaaren Linnunsitojasta. Oppilaat etsivät Linnunsitojasta seuraavat kohdat ja piirtävät niiden pohjalta draaman kaaren.

- Johdanto: paikka, aika, keskeiset henkilöt, tilanne
- Kiihdyttävä kohta: ristiriidan esittely
- Huippukohta: tapahtumien kärjistyminen
- Käännös: asioiden paljastuminen
- Loppuratkaisu

3. Kirjoitustehtävä: Mitä tapahtuu kirjan jälkeen?

Kirjan loppu jäi avoimeksi. Etsi itse, miten kirja voisi loppua. Saa käyttää kuvia, piirroksia, tekstiä.

4. Lisätehtävä ilmastonmuutoksesta

- Miten ilmastonmuutos näkyy kirjassa?
- Etsi tietoa ilmastonmuutoksen tulevaisuuskuvista. Mitä ilmastonmuutoksesta voi seurata, ja miten se tulee vaikuttamaan ihmisten elämään?
- Vertaile löytämiäsi tietoja kirjan todellisuuteen.

Laatijat: Äidinkielen ja kirjallisuuden opetusharjoittelijat, OKL, Turun Yliopisto

